

دردنجی سنه - يدنجی جلد

﴿نومرو ۲۰۱﴾

۲۸ ربیع الآخر ۱۳۱۳ - تشرین اول ۱۳۱۱

اداره خانه سی

باب عالی جاده سنده قصابار کتبخانه.
سیدر. رساله به متعلق کافه مسئولیت
و خصوصیات ایچون (قصابار کتبخانه
سنه) مراجعت اولونور.

نسخه سی ۲۰ پاره در

معارف

پنچشنبه کوتلری نشر اولونور فتی وادی رساله

(محرری : اسماعیل صفا)

آبونه بدلی

برسنه لك الله ایکی نسخه سی پوسته
اجرتیه برابر بروجه پیشین ۳۰
غروش. استانبول ایچون اداره.
خانه دن آلتیق اوزره ۲۰ غروشه در.

نسخه سی ۲۰ پاره در

محببتدن مستفید اولدیغ ایچون او محبتدن، او شفقتدن محرومیت آجیسی سندن زیاده حس ایدرم.
پاکیزه باشی عفتک کؤکسینه طپامشیدی. بر مدت قمریه نك ایچی درین بر سکوت استیلا ایتدی. کنج قیزلر حزن حزن اغلا بورلادی. نهایت عفت پاکیزه نك آلتندن او بؤرك:

— صوصله والده نك کایور! . دیدی.

پاکیزه ککندنن او درجه کچمش ایدی که عفتک سوزنی بیله ایشیده مدی. فقط آرتق آغلامیوردی، کوزلری، نه بایدیغی بیلمه یرك قوباروب انده طوطمه اولدیغی خانم النک بنده چیچکنه معطوف اوله رق قمر بی پایان تشکله طالب کیتمشدی

بو آراق نعمت خانم کادی. عفت خانم آياغه قالمغه طوراندی، کنج قادین کوله رك دیدی که:

— قالمغه قیزم! قوجاغنده کی چوجق راحتسز اولور. غالباً پاکیزه نه نی سولمش اولمیسکزر که او بویه قالمش! جانم سز باصل کنجسکزر؟ بن سرك باشکزه ایکن قوشار، کزر، شرقی چاغیر و الحاصل باسدیغ بری بیامزدیم. سز سکسان یاشنده کی قادینلر کی بر یرده بوزیلوب ساعتارجه قدامیورسکر.

بوسوزلر پاکیزه ایقاپ ایتدی. درین بر اوقودن اویانیر کی باشی قالدردی والده سنی کورنجه تعظیمه طوغریلوب ساینزه کادی بککزی هیچ طویمدم! . دیدی. نعمت خانم پاکیزه نك الی طوتوب دیدی که:

— سزه داراییوردم قیزم. ملت باغچه سینه کیدوب کزیدیکز اولمازی ایدی؟ هابدی ده ایرکن بنده سزه رفاقت ایدرم براز چیقوب طولاشم! .

آرزو ایتمکری حالدله نعمت خانم اطاعتاً بورنوز لرینی کییوب چیقیدیلر.

پاکیزه نك خاطرندله آن صاحبلین اوقودینی مقاله واردی دیسم تعجب اولتورمی؟.

براز وقاری آدملر پك کوچ اولق شرطیله بر یسینی بکنه جك اولورسه ذهنلری، فکریلری، دایما اونکله مشغول اولور. زیرا حیاتلری بر ایکنجی یه تودویی عظمت وجدانیله لرینه قارشى عادیلک عد ایدرلر. بکندکری آدم کندیلری ایچون فوق الحد مقدس اولدیغندن بلکه

اسرارلری تودیع ایده جکری آدم انتخاب کرده لرینک قدر و قیمتی تقدیر ایده میهرک علینده بر سوز سوبلردیه قورقارلر! بکندکری، بلکه سودکری آدمه کندیسی بکندکری سز دیرمک بیله عظمتلرینه آغر کلیر! .

بر عظمتی قادینک محبتی جدیدر جویه مشربلر کی عشقی اکلنجه ایدنمز! عمرنده بر کره سور، ایملک حیاتیله متحس اوله رق اولور. کؤکلری ضریان عشقندن برشان اولدیغی حالده چهره لرندن بر شی استیخراج اولماه جق درجه ده مثالتی بولتورلر. محبت اونلری اولدوره بیلیر. فقط اصلا وقار و عظمت نسوانیلرینی اونوتدیره مز!

پاکیزه ده فوق العاده عظمت و وقار طرفداری ایدی آتشین مزاج قادینلر کوردیکی زمان - قادنلک شرفی اخلال ایدبورلر - دیه عادتا محزون و مکدر اولوردی. عجباً پاکیزه عشق و محبت لذتسندن بی خبر اولدیغی ایچونمی یکریمی باشنه قدر هیچ کیسه حقنده محبت حس ایتمه یرك عمرینی کتابلریله چیچکله حصر ایدبوردی.

هیهات!

پاکیزه سربا عشقده دییه بیلیر. فقط عشق صافی وقف ایده جکی آدمی انتخاب ایده میوردی. کیسه سوسین؟ سیر محفلرینه یوز بیک قادیسه بویون اکن بکلریمی؟ . . . اصلاً! پاکیزه بویله آلاشه قایسه جق قدر ساده دل دکلدیر. او یله آدملر قادنلری محو و بریشان اتمک ایچون انسان شکندله خالق اولمش بر طاقم جانورلردر که فکرلرنجه، قادنلری حظوظانلری استکماله واسطه ظن ایدرلر. جانمز کتابلر، حسس ظن اولنان چیچکله بویله انسانلردن ده مقدس، دها شایان محبت دکلیمیر؟

پاکیزه پك چوق دفعه کوز یاشاریله اسقا ایلدیگی چیچکلردن کیم بیلیر ناصل شیرلر حس ایدبورکه برمنکسه طرحنک اوکنده دیز چوکله ساعتارجه دوشونبور! او حسس نباتات لسان حال ایله پاکیزه عجب نملر سوباییوردی؟ .

(مابعدی وار)

تکمل

مابعد

بر فکر خیالی اولان، و عوامک قوانین طبیعییه عدم متابعتلری حالده لزومی بر صورت مهمه ده تصور

اولان مكافات و مجازاتك صرف طبيعت اشپادن منبعث اولديغى و عدم متابعتك و خيم تباييك ظهورينه بادی اوله جفتى بر صورت صحيحه انظار عبرته عرض ايدر . بوندن قطع نظر ، تبعتمز اقتضا ايدن قوانين برده منع و لطفكار اولديغى ارايه ايدر و انتره متابعت حالتده حرکت اشپاك دائما بر مرتبه كمال و سعادت طوغرى ترقيدن عبارت اولديغى كوسترر . و بوقوانين لايستقطع تدقيقه و تعميقده التزام اصرار و احكامى تجاوز ايدلنجه اظهار اغبرار ايدر . ايشته بويه جه متقن بر كسه اس اساس طبيعت اولان قوانينى و انتره مطاوعت لزومى اثبات ايدر كندينكده ديدار اولديغى ميدان علانيت وضع ايدر .

فلك ديكر بر صفت دينيه سى دها واردر : فن اكنز بزي معرفت نفسه ايصاله و سرائر مخلاقات ايله اولان مناسبتمزى افهامه خاتم اوليوب بلكه بونرله برابر اوكرنميه جكمز شيرارى و بونرلك غايه حدودى ارايه و بو حدودك خارجسده بشقه بر شى اوكرنميه جكمز اعلام ايدر . و مؤثر حقيقى اثباتى حقيقه ادراك ، اقوال مذهبيه دائرسنده دكل ، بلكه عقلمزك تجاوز ايدميه جكي حدود و استقامت داخنده ممكن اولديغى بك واضح صورته افهام ايدر . عقل انسانينك . خارج حدودى اولان شيرى ادراكه بك ضعيف و قصير اولديغى اثبات ايدر . ايشته فن ، بشرينك احكام باطله و افكار واهيمه قارشو اظهار كبر و وقار ايدليك حاده قدرت كلي الهيك پيش عظمت و كبرياسنده طبر اقرمه قدر سجده گذار خضوع اولور : نه مشروع وقار ، نه جدى خضوع ! بر متقن حقيقى ، يعنى مسافاتى حساب ، مركباتى تحليل ايله اكتفا ايجوب حقايق ناسويه ارسنده حقايق عاليه تحرى ايدن جدى بر عالم ، طبيعتك ، حياتك و افكارك منبع و مرجى اولان قدرت صمدانيه معلوماتك دكل تصوراتك دخی نه قدر فوقنده بولور !

بناء عليه تربيه عقليه دخی معاملات حياتيه به دالات اتمكده اولديغى كى فته فائق ديكرى بر واسطه بوقدر . ماهيات اشپاي اوكرنك ، معانى لغاتى يلمكده اولاولاغله تربيه عقليه ، اخلاقيه و دينيه ايجون بزي محيط اولان

حوادث اوكرنك صرف و نحو و يالغت تعلمنه ترجيح ايدلميدر .

— ۱۰ —

بورايه قدر كشيده سلك تحرير ايدليكمز مباحثات و مطالعات باعث اولان مسئله اصليه كلنجه اوده شودر : الك فائده لى معلومات نلر در ؟ بوكا و بريله جك جواب ايسه بالطبع (معلومات فنيه) در .

طوغريدن طوغرى به بقاى شخصى به ، ادامه حياه ، تأمين تحت متعلق خصوصاتده اولديغى كى ندارك معاش ايله بالواسطه بقاى شخصى مستلزم اولمقده دخى الك اهميتى معلومات ، معلومات فنيه در . وظائف بوتك ايفاسنده محتاج اولديكمز رهبر حقيقى فن ، احوال سابقه و حاضره اتمك بكانه مفتاح اطلاعى ، صنايع پديهمك و اندن اكتساب ايدليكمز تلذذاتك واسطه استكمالى دخى فن در . بونرله مثال اوله رق عقلى ، اخلاقى ، دنى اوج نقطه نظر دن الك كوزل الك مكمل تربيه فن ساهسده ميدانه كلير ... ضرورى و ابدى اولان حقايق فنيه على العموم انسانيت ايجون هر وقت اهم و انفعدر . بزه الك بعيد اولان زمان استبقايله يله نوع بشرك جسمانى ، عقلى ، اجتماعى معلومات فنيه كى فن حياتك مفتاحى تشكيل ايدن قوتى تحصيل و اكتساب ايمى . بوكونكى كى رهبر حركتلىر اولمق حقيقتيله حائز اهميت عظيم اوله جقدر . شاين تأسفدركه ، فن بو قدر اهميتيله برابر معارفك منتشر اولديغى ادعا اولانان بر عصرده اكاله بدل هان كلياً اهمال ايديلور . مدنيت نامنى و پرديكمز شى فن ساهسده وجود يذر اوله بيلور .

فنده وقوعه كلان ترقيات ، و اشپا ارسنده حكمرما اولان مناسبته دائر كسب ايديلان معلومات اقوام حاضره متعسده نك ، مقسدا بدوى ايكن كثير النفوس بر ملت شكلنده ترقى و توسعه و هر برينك ابا و اجدادلرينك خياللرينك بيله واسل اوله ميه جقى مرتهده حظوظ و سعادت نهائيتنه باعث اولمشدر . سلسله مشتركه خادناك تابع اولدقلى قوانين طبيعى نك كفيات تدريجه سى ساهسده غابت قبا بر طام افكار باطله واهيمه دن تخليص ايدنامش بولنسه يدق منظره بايع طبيعتنه فكر لره

استیلا ایدن اوهام مجرده دن هنوز نجردهن میسر
اوله مزدی ...
آطه لی ع م

ملاحظات ادبیه

(مابعد)

تصور اولونه جق اشیانک، بحث ایدیله جک موادک
احوال وطایفه کوره تبدل ایدن انشا خاصه لرینه (خواص
خصوصیه) تعبیر اولونور. موضوع بحث اولان اشیاء مواد
« ساده، متوسط، عالی » ناملریله اوج صنف عمومی به
آریله بیلدیگی ایچون انشادخی « اسلوب ساده، اسلوب متوسط،
اسلوب عالی » صنفلرینه تقسیم اولونه بیلیر.

اسلوب ساده: افکاره پارلاق، حسیه شدت،
افاده طمطراق و بر مکسزین بر شئی همان اولدینی کبی
دوشونوب اولدینی کبی افاده ایلمکدر؛ اسلوب سادهک
زینه احتیاجی بک آذر؛ لفظی و معنوی صنایعدن مستغنی
بولوماقه برابر غایت کلفتیز و گلیشی گوزل اولدینی
ایچون مزینده طبیعیکدر: خاصه اقربا واجبا آراسته
تماطی اولونه جق بحررات ایله وقوعات عادییه مصور
مقالات و حکایانه و فی، ادبی اصول و قواعد تعلیمه متعلق
مدوتانه باشیر. ساده اسلوبک ایکی خاصه سی واردر:
فکر ساده لکی، ساده دلک:

بر عباره ده فکر ساده لکی هر کسک خاطرینه کله بیله جک
حقیقته لرک بولونما سیدر. ساده دلک ایسه محصول هیجان
اولان افاده لر آراسته بالتصادف و بالا اختیار قلبک فوق العاده
صفتدن متولد اولدرق تعریضی تعبیرلر قولانما سیدر.
تزیینات لفظیه و محاسن فکر به ایله طرز ساده به راجع
بر صورته صانع اولان اسالیب تحریریه به (متوسط)
دینلیرک. اسلوب عالی دن آرزو شعله لی کورونور. انشای
متوسطه مخصوص مزایات اولویه نک باشلیجه سی درت در:
ثروت، رقت، ظرافت، لطافت.

ثروت انشا قریحه نک وسعته. معلوماتک مبدولیتنه
مقتدر بر مزیندوکه بوده مؤثر فکر لک، پارلاق تصور لک
تجلی بدایی دیکدر.

افاده ثروتی عد اولنور: اولاً الفاظدن زیاده معانی
محتوی اولورسه؛ ثانیاً نظر مطالعه ده بر لوحه جو ده کثیررسه
ایخه لک دیمک اولان رقت انیاده عوام ناسک بولایمجه سی

حقیقته لر کوروب انشاده کوسرتمک خاصه دقیقه سیدر.
ایخه لک با فکرده یا خود سوزده بولونور. فکیده ایخه لک
عباره نک آرزو دوشونمکه آکلاشیلان و آکلاشیلمایی
باعث ذوق اولان نکته لری متضمن بولونما سیدر. رقت
فکریه به اکثر یا جمل حکیمه ده تصادف اولونور. رقت کلامیه
مقصدک بر جهتی کوسرتوب دیگر طرفی مخاطبک انتقانه
بیراقا قدر. کلامده رقت بر سوزی تمامیه سوله مکدن
ذهول دیمک اولدینی ایچون اولیه بر عباره نک هر قمره سنده
دکل بر جمله سنده بولونماق کایدیر. برده رقتک عدم موضوع
دیمک اولادیغی دوشونمکه ده معنائیر لاقیردی سوله مش
اولماق ایچون احتیاطی طاورا تمالی.

ظرافت عوامک نظر ادراک یتیمیه به جک قدر درین
نکته لر کورمکدن و ایخه معنالی سوزلر بولوب سوله مکدن
عبارت اولماق اوزره قلبک حساسیت رقیقه سندن منبعث
بر قدرت بارعه ادبیه در. ظرافت ده رقت گبی کورلمکدن
زیاده حس ایله استنباط ایدیلمک شاندن اولان معانی
غامضه فی تعبیرات مستحسنه تختنده مستر کوسرتمک قوسیدیر.
انشات ظرافتی مقضیات احواله کوره تنوع ایدر:
از جمله تعریض و یا توخ یولو سوزلر ده مخاطبک حیثیت
ذاتیه سینی اوقشاما ق ضروریه ملایم فقط ندامتی مستلزم
بر لسان ایله اداره کلام ایتمک، تسلیت مقصدیه درمیان
اولونه جق افاده لره مصابک مزاجی دوشونیه لرک شدت
تأثری تعدیلک زیاده یاریه جق سوزلر نهر اولماق لازم
کیرسه آنلری زمین مقال اتخاذ ایلمک، ستایش طرزنده
ایراد ایدیله جک اوصافده ممدوحک مرتبه شانه چسبان
دوشورلک اوزره سطحی بر صورت افاده ایله کنیدرسته
جدی بر فضیلت کوسرتمک ظرافت مقضیاتندیر.

ظرافت برهان فراست اولماق اوزره تلقیه شایان
بر مزیدر: تعلیمه کسب اولونه ماز. بلا تأمل سوله مش
بر سوز صاحبک نظر افته دلالت ایدیه سایلر؛ لکن علما کینه
حجت اولماق لازم کله ز.

انشات لطافتی نازه دوانشین مضامین ایله غایت طبیعی
و نوزمین بر طرز افاده نک اشلاف رنگیدیر.

علویت اسلوب بر عباره ده موضوعک روحانیت و عظمتیه
متناسب اولماق اوزره قولانیلان تعبیر لک، افاده اولونان
حسارک، فکر لک فوق العاده پارلاق دوشمه سیدر.